

af lovtekniske tilfældigheder rammes af kartoffelvanviddet. De oftest nævnte er jordbrugsteknikerstudiet og andre landmandsuddannelser, der støttes over højskoleloven. Trafikflyverelever hører også til dem, der har haft held til at trænge ind i den offentlige debat.

Nogle af lovens regler sonderer efter, om der foreligger lån fra før loven eller nye lån. Oversat til juristsprog betyder det, at ændring af lånevilkår, for eksempel hurtigere afdrag eller bankskifte efter 6. oktober 1986, meget let fører ud i, at renteutgiften flyttes fra det afgiftsfrie til det afgiftspligtige område. Altså også når opsparingselementet forøges ved større afdragsbetalinger. Skatteministerens urimelighedsnotat af august 1988 fremhæver – under det første af femten urimelighedspunkter – »at dette« er i overensstemmelse med renteaftgiftslovens forarbejder.

Forretningsmæssige renter skulle derimod være fri for skat i henhold til loven »om renter af forbrugslån.«

Men her har lovforfatterne ikke kunnet holde styr på begreberne, som det fremgår af følgende volapykforklaring i VKR-regeringens urimelighedsnotat:

»I henhold til virksomhedsskatteoven skal der til brug ved opgørelsen af indkomstskatten for det første beregnes et kapitalafkast på grundlag af virksomhedens aktiver med fradrag af gæld. Dette kapitalafkast indgår som en renteindtægt ved opgørelsen af grundlaget for beregning af renteaftgift.

For det andet skal der beregnes et rentekorrektionsbeløb, såfremt saldoen på virksomhedens indskudskonto, der opgøres som værdien af virksomhedens aktiver med fradrag af gæld og indestående på investeringsfondskonto, er negativ. Dette rentekorrektionsbeløb indgår som en renteutgift ved opgørelsen af afgiftsgrundlaget.

Det vil sige, at et afgiftsfrit lån, f.eks. et kreditforeningslån, der indskydes i virksomhedsordningen, enten vil nedsætte kapitalafkastet eller forøge rentekorrektionsbeløbet.

I begge tilfælde vil afgiftsgrundlaget blive forøget.

Det vil sige, at fordeelen ved afgiftsfritagelsen mistes, såfremt et afgiftsfrit lån indskydes i virksomhedsordningen.

Dette tvinger den afgiftspligtige til at holde de afgiftsfrie renteutgifter uden for virksomhedsordningen, hvilket forudsætter, at renteutgifterne kan opdeles i en privatandel og en virksomhedsandel.

Denne opdeling vil give anledning til vanskeligheder, f.eks. hvor der er tale om kreditforeningslån i en ejendom med blandet privat og erhvervmæssig benyttelse. Når opdelingen er foretaget, skal der således foretages renteperiodisering for så vidt angår den del

af renteutgifterne, der indgår i virksomhedsordningen, men ikke for den del, der ikke indgår.«

For erhvervsdrivende uden for virksomhedsskatteordningen er forholdene endnu mere groteske. Og for tidligere erhvervsdrivende eller dem, der driver firmaet i selskabsform, lades alt håb ude.

Det er vigtigt for samfundet ikke at censurere, hvilke (fritids)interesser den enkelte ønsker at befatte sig med. Folketinget har forsynet sig nok så kraftigt herimod ved at give tilskud på en lang række mere eller mindre vilkårligt udvalgte områder inden for kultur, idræt, socialarbejde og meget andet.

De, der foretrækker andre felter, har derfor i forvejen et gevaldigt bagspring i form af at skulle være selvfinansierende. Det fører ofte ud i låneoptagelser. Dobbeltknibtangen i form af rentefradragsbeskæring og kartoffelkatastrofe har med ét slag fra 1986 til 1987 opdoblet denne hobby-finansieringsforms rentebyrde for mange medborgere. Det er skingrende uretfærdigt.

Udlandslån behandles ofte hårdere end danske lån, jf. f.eks. Folketingstidende 1987–88, 1. samling, forhandlingerne sp. 9826. Tinglysning godkendes nemlig kun, når ejendommen ligger i Danmark.

Den, der har optaget sine lån i højrenteperioder, handicappes endnu en gang i forhold til den, der kom fra start med lavere rente.

Titusindvis af familier med lån i bank eller sparekasse optaget til rene boligformål omfattes af afgiften på renterne, uanset at gælden forbrugsbedømt ikke adskiller sig det mindste reelle hak fra de fritagne. Afgørende er alene den måde, hvorpå man formelt i sin tid har udskrevet papirerne.

Også lån optaget til indskud i almennyttige boliger, kloaklån og lån til miljøforbedringer og energibesparelser vedrørende boligen er omfattet af loven. Det samme gælder lån til eksempelvis køb af obligationer eller pantebreve eller til gennemførelse af adoptioner af østasiatiske børn.

Er der overhovedet nogen linje i loven, er det ungdomsfjendskhed: Det hører nu engang med til et regelret livsforløb, at man gældsætter sig i de år, hvor man stifter familie, påbegynder virksomhed etc., men bliver nettokreditor i mere moden alder, hvor man måske har arvet sine forældre. Dette belyses for eksempel af, at de først udsendte opkrævninger (fra sommeren 1988) fordelte sig som følger:

Alder år	Antal opgørelser	pct	Afgiftsbeløb i alt mio. kr.
0–19	1.397	0	1
20–29	203.576	29	297
30–39	195.630	28	321
40–49	172.202	24	310
50–59	92.226	13	156